

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"ז תמוז תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא עז | דף הכולל: יומא נג.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תרט"ז עד תחילת סימן תרי"ז.
מוסר: שם עולם - פרק ט' עד 'ועתה נבאר את סוף הפסוק'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ט' עד פרק י' 'והנה ודאי כי מלאכה'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

חודש תמוז וצום י"ז בתמוז מזווית חדשה שלא הכרתם | 'האם אני הוא זה שצריך לומר תודה לפרמדיק שהציל את חיי?!' – תמה האיש | 'רגע אחרי שנכנסתי הביתה כבר הבנתי את מילותיו הסתומות של הרבי'... | 2176

י"ז בתמוז

נודה על האמת: אם בעיתון היו כתובות רק חדשות נפלאות, שבאולמי 'שמחת זקנתי' יש חתונה מדי לילה, ובניה"ח 'וידגו לרוב' נולדו השבוע שמונה זוגות תאומים וחמש שלישיות, ובניהכ"נ פלוני מסיימים פעם רביעית את הש"ס - עד מהרה היה העתון נסגר מחוסר עניין לציבור...

"נשים מבכות את התמוז" | חודש תמוז וצום י"ז בתמוז מזווית מפתיעה שלא הכרתם

העתון מחוסר עניין לציבור.

כי חדשות - נייעס, זה משהו 'רע'. מחלוקת, פוליטיקה, פחדים, מחלות, מלחמות, מצוקה כלכלית, משבר במחירי הנדל"ן, עליה חריגה במחיר הדלק, האיום האיראני, המשבר הקואלציוני, חום בלתי נסבל, איומים של שביתה במשק, מפגעים אקולוגיים וכו'.

מה מושך אותנו בחצי הכוס הריקה?

עכשיו הבה נחקור מה הפשט בזה. מה אנחנו נהנים לחשוב שרע לנו? אנחנו מחפשים להתפלש בבוץ? נהנים מלהיות ברפש? שמחים שאנחנו סוף סוף בדכאון?! מה פשר התכונה המעצבנת הזו לחפש את הקוצים בשיח הורדים ולראות את חצי כוס הריקה? למה בכל פעם שמשבחים מישהו אנחנו מוכרחים להוסיף את ה'אבל'...

רבותינו מגלים לנו שהסיבה לכך היא דבר נורא: שהרי אם נרגיש שטוב לנו, נהיה מחוייבים. שהרי מישהו נתן את הטוב הזה, והוא גם ביקש וגילה מה הוא רוצה שנעשה תמורת הטוב הזה.

הרב ישראל קליין

מהיכן נובעת החולשה של בני אדם לחפש בעיות וחסרונות, להתעניין בחדשות מצמררות, תאונות דרכים, רציחות, גניבות, מעילות, תככנות, מזימות, חשדנות וכל מרעין בישין?... נודה על האמת: אם בעיתון היו כתובות כל יום רק חדשות נפלאות, שבאולמי השמחות 'שמחת זקנתי' יש חתונה מדי לילה וב"ה באולם זה בלבד התחתנו רק בחודש האחרון עשרים זוגות צעירים; ובידיעה הבאה היינו קוראים על כך שבבית החולים 'וידגו לרוב' נולדו השבוע שמונה זוגות תאומים וחמש שלישיות, והתפוסה במחלקת יולדות היא עד אפס מקום; וברוך השם בבית הכנסת דחסידי... מסיימים פעם רביעית את הש"ס, וב'חניכי הישיבות' פלוני יתקייים מבחן על כל השולחן ערוך, ובתלמוד תורה אלמוני נבחנו ילדי הת"ת בהצטיינות עצומה על כל סדר מועד, וכו' וכו' - והעיתון היה מלא רק בחדשות טובות ומשמחות ובגילוי וזכרון חסדי השם הגדולים [מה שדרך אגב באמת קורה, לכו תבדקו!] מספר המנויים היה יורד משבוע לשבוע, עד לסגירת

מציאותי, תביט למציאות בעיניים ואל תנסה להתחמק... אכן, העולם הזה הוא 'נוה התלאות' הכל כאן לא שלם, אין שלימות, כל נסיון לראות טוב נתקל בחומה בצורה של טענות והוכחות סותרות. זה היה חטא המרגלים וזה היה הפגם של עם ישראל שראו בארץ חמדה טובה ורחבה - ארץ אוכלת יושביה.

ר'ק ר'ע כ'ל היום - סופי תיבות 'עמלק'

בעצם, בכל אחד מאתנו יש אחוזים של המידה הרעה הזו שנקראת "נרגנות - התבכינות". מוקפים בחסדים מבוקר ועד ערב, ועדיין אנחנו מלאים במרמור וטענות על כל העולם. וכבר רמזו בעלי הרמז על הפסוק "וכל יצר מחשבות ליבו רק רע כל היום" - ר'ק ר'ע כ'ל היום סופי תיבות 'עמלק'. זהו כוחו הרע של עמלק, להביט בנקודת החיסרון והרע שבכל דבר. יהודי מורכב על כתפיו של אבא שבשמים והוא שואל "היש השם בקרבנו אם אין". הוא שואל-- ראי את אבא?

המרגלים נכנסים לארץ ישראל דרך ארץ הנגב ששם יושב עמלק, ושמעתי פעם מאדם גדול שזה השפיע עליהם. המבט העמלקי של "רק רע כל היום" השפיע על המרגלים. עמלק נמשל לזבוב שהוא להוט אחר המכה. הזבוב מחפש את הרפש, את הפסולת, הסחי והמיאוס. תמיד הוא נמצא במקומות הרקבון המצחינים. זו היא תכונה עמלקית, לחפש את הזבל בכל מקום, לחפש את הרע בשיא הטוב.

התמצית של עמלק היה המן הרשע - הוא משופע בחסדים אין סופיים, יש לו כל טוב שבעולם, משפחה ענקית עם מאה ושמונה ילדים, עושר מופלג, כבוד בלתי נתפס של כל עם מדינות המלך כורעים ומשתחווים להמן; לא יודע אם היה עוד אדם בעולם שקיבל כל כך הרבה כבוד, ובכל זאת יש משהו אחד קטן מעצבן - "מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה". מיד הוא עומד ומכריז "וכל זה איננו שווה לי". הכל לא שווה כלום. זו תכונה נוראית של בכיה של חינוס, של נרגנות, של התבכינות על כלום. נקודה אחת של רע משחירה את כל החיים, והופכת אותם לבלתי נסבלים.

דבר פלא הוא להתבונן בדברי ה'בני יששכר' שצירוף שם הוי"ה של חודש תמוז הוא מסופי תיבות וכל זה איננו שווה לי. זהו שם הוי"ה למפרע שמורה על דין גמור, שמורה על כך ש"יש השם בקרבנו" והאדם מתעלם ממנו. ה' נמצא ויהודי שואל הראיתם את אבא...

שמחה של חינוס במקום בכיה של חינוס

מו"ר הגאון רבי עזריאל טאובר זצ"ל היה אומר: אם אנחנו רוצים לתקן את ה'בכיה של חינוס', אנחנו צריכים להיות עסוקים בשמחה של חינוס. אדרבה, לקחת את היסורים ולשמוח בהם, לגלות את נקודת האור שבהם, לשמוח אפילו כאשר יש הרבה סיבות להיות עצובים, מתוך ההכרה של כל דעביד רחמנא לטב עביד. יה"ר שנזכה...

(מתוך גיליון 'שלהבת')

אנחנו מעדיפים אפוא להשאר בתחושת המסכנות והאומללות שפוטרת אותנו מחיובים אלו. אם רע לי אז אני לא אשם ואני לא חייב. אם קשה לי, אז מה אני יכול לעשות. לעומת זאת, הרגשה מתמדת של חסדי השם מחייבת הכרת הטוב. מחייבת השתעבדות, והרגשת 'מה אשיב להשם', ממלאת את הלב. לכן האדם בורח ממחשבות אלו ומחפש איפה לא טוב, על מנת להשקיט את מצפונו.

תמוז - חודש הדמעות...

חודש תמוז הוא החודש שבו המרגלים תרו את הארץ, כך שבעצם עיקר חטא המרגלים היה בחודש תמוז. ומובא בקדמונים שחודשי תמוז ואב מכוונים כנגד העינים. בעינים יש דמעות של שמחה וגיל ויש דמעות של עצב ומרירות. זו היא בעצם עבודת החודש - לדעת לנווט ולהוביל את הדברים נכון, בצורה שיביאו את דמעות הגיל והשמחה.

"ז בתמוז היה יום מסוגל לכך שבו יהיה תיקון השלם, כמו שנאמר בפסוק: "חג לה' מחר". זה יום שמסוגל להיות יום של חג. וכן הוא חודש אב, שבשרשו הוא זמן גדול ועתיד להיות המועד הגדול של כלל ישראל, כאשר הדברים הם כתיקונם. אבל כאשר הדברים אינם כתיקונם אזי להיפך, הימים הללו הופכים להיות ימי בכי, ימי אבלות וצער. אלו הם הימים של חודש תמוז שבהם תרו המרגלים את הארץ. קיצורו של דבר ימים של חודש תמוז הם ימים של בכי. או של גיל ושמחה או של עצב ומרירות.

הנביא יחזקאל מתאר בדברי נבואתו איך שבורא עולם מוכיח את בני ישראל על עובדם עבודה זרה בסתר, ואחת מן העבודות המתוארות בנביא היא עבודה של "נשים מבכות את התמוז" - ע"ז שנקראת "תמוז". היא היתה עשויה כמין דמות שענייה היו זולגות דמעות. העינים היו עשויות עופרת והיו נותנים אש מתחתיה עד שהעופרת היתה נמסה והיה נראה כאילו הדמות בוכה על שאין עובדים אותה כראוי. ועבודה זרה זו, מבואר בקדמונים, מתייחסת ומשתייכת לחודש תמוז. המילה 'תמוז' פירושה חום, וחודש 'תמוז' נקרא כן מפני גודל החום שיש בו.

אבל הדברים אינם קשורים רק ברובד החצוני של המילה "תמוז", אלא הרבה יותר עמוק, כנ"ל. חודש תמוז הוא החודש שבו פגמו המרגלים בראייתם את הארץ והביאו ל'התבכינות' הגדולה של "ותרגנו באהליכם ותאמרו בשנאת השם אותנו". זו היא אותה קליפה ואותה טומאה של "נשים מבכות את התמוז".

ויש פה נקודה להתבונן. נשים מבכות את התמוז - היינו שעושים עבודה זרה, עושים אלילות, סוגדים לדמעות ולבכי. מידת הנרגנות יכולה להביא את האדם למצב בו הוא מאליל את ההתבכינות. זה נהיה צורת חיים של להתלונן... אפשר להפוך את זה ל'דת' ולטעון שזה ריאלי וזה הגיוני ומציאותי, ומי שמנסה לראות את הטוב הוא בעל דמיון ערטילאי, לא מציאותי. הנרגן טוען בכל פה: מה, אתה לא רואה?! הלא זה המצב! תהיה

מדוע מתענים בי"ז בתמוז על הבקעת העיר ולא בט' בתמוז, כפי שכתוב בירמיה? ומי אינו מכריז על תענית י"ז בתמוז?

טעמים ומנהגים בימי בין המצרים

ואמרו חז"ל (תענית ט"ז, א') "את שקם ואת תעניתם לא נאמר אלא 'את מעשיהם' ולכן אין התענית אלא הכנה לתשובה והתשובה היא העיקר (רמב"ם פרק ה' מהלכות תענית הלכה א', משנ"ב תקמ"ט ס"ק א').

ההנהגה ביום צום: אסור להרבות בשחוק ובשמחה, אלא צריך להשרות עצמו באווירה של כובד ראש (שו"ע תקס"ח י"ב), וראוי לנהוג כן גם בלילה שלפני הצום (דיני ארבע תעניות צבור הקבועים ב' להרה"ג רבי שריה דבילצקי שליט"א).

הכרזה: בני ספרד נהגו שבשבת שלפני צום י"ז בתמוז [וצום עשרה בטבת], אחרי קריאת ההפטרה, השליח ציבור מכריז ומודיע לציבור המתפללים באיזה יום יחול הצום (אבודרהם עמוד רנ"ד, שו"ע תק"נ, ד'). הטעם: לפי שבזמן חז"ל תעניות אלו לא היו קבועות, אלא תלויות ברצון הציבור, כדאמרינן (ר"ה י"ח, ב'): 'רצו מתענים', לכן נהגו להכריז עליהם, כדי להודיע שאכן רוצים הם להתענות. הטעם לבני אשכנז שאין מכריזים: דקיי"ל דעכשיו אינו תלוי ברצון דכבר קבלנו עלינו התענית, לכן כתב הרמ"א דמנהג האשכנזים שלא להכריז, דעכשיו אינו תלוי ברצון (ביאור הגר"א או"ח סימן תק"נ, ערוה"ש שם).

סיבת הצום: משום חמש צרות שאירעו לישראל באותו היום (גמרא תענית כ"ו, א'). ואלו הן: א. נשתברו לוחות הראשונים כשירד משה מן ההר. ב. בוטל קרבן התמיד בבית ראשון על פי גזרת מלכות הרשעה. ג. הובקעה העיר בחורבן בית שני. ד. שרף אפוסטמוס הרשע את התורה. ה. הועמד צלם בהיכל (גמרא תענית כו", א'). מי העמיד צלם בהיכל? יש אומרים שאפוסטמוס העמידו בזמן בית שני, ויש אומרים שמנשה העמיד בזמן בית ראשון (ב"ח תקמ"ט).

הטעם שמתענים בי"ז, אף שבפסוק (ירמיהו נ"ב, ו') כתיב "בחדש הרביעי בתשעה לחודש הובקעה העיר": אע"פ שבבית ראשון הובקעה העיר בט' בתמוז, מ"מ תקנו להתענות בי"ז, כיון שבבית שני הובקעה העיר בי"ז בתמוז (טושו"ע תקמ"ט ב', גמ' תענית כ"ח, ב').

הטעם שבעשרה בטבת צמים: משום שסמך מלך בבל על ירושלים בבית ראשון, לפי זה צריך לצום ביום שבו סמך ידו בבית שני דחמיר טפי, כיון שחורבן הבית היה בחודש אחד אין קפידא לשנות מט' ל"ז אבל שהזמנים חלוקים לא אמרינן (לחם משנה רמב"ם תענית פרק א' הלכה ב'). בירושלמי (תענית פרק ד) מתרץ

הרה"ג רבי יהודה לב, בעמח"ס "לב המועדים"

אמר הנביא (איכה א', ג'): "כל רודפיה השיגוה בין המצרים", דהיינו בין י"ז בתמוז לט' באב השיגו בין המצרים, גימטרייה "המה כ"א יום מי"ז בתמוז ועד ט' באב" (רוקח, מטה משה תרצ"ו).

שלושת השבועות שמ"ז בתמוז עד תשעה באב נקראים 'ימי בין המצרים' (שו"ע תקנ"א יז) על פי הפסוק (איכה א', ג') "כל רודפיה השיגוה בין המצרים" ופירשו חז"ל (איכה א) יומי דעקא ימי צרות (השל"ה). טעם אחר: לפי שקוראים בשבתות אלו פרשיות 'מטות' 'מסעי' ו'דברים' שיש בהם מענין חלוקת הארץ, וזה רמז לנחמת ציון וירושלים שנזכה לחלק הארץ, כמו שנאמר (במדבר כ"ו, נ"ג): "לאלה תחלק את הארץ", ומן המצר נזכה לעלות בהרחבה לארצנו (טעמי המנהגים ליקוטים קע"ו).

ג' דפורענותא

בג' שבתות אלו מפטירים ג' הפטרות דפורענותא, ונקרא כך לפי שמוזכר בהפטרות אלו תוכחה, ואלו הן: שבת ראשונה "דברי ירמיהו" (ירמיהו א'), שבת שניה "שמעו דבר ה'" (ירמיהו ב'), ובשבת שלפני תשעה באב "חזון עובדיה" (ישעיהו ו').

הטעם שמפטירים אנו בהפטרות אלו דווקא: כיון שבשלושה אופנים יכול האדם לעבוד את בוראו ולהשיגו: בראיה, שמיעה, ודיבור, אך תחת זאת חטאו ישראל בשלושה אלו: בדיבור עסקי לשון הרע, בראייה, ובשמיעה, על כן אנו מפטירים "דברי ירמיהו" על עסקי דיבור, "שמעו דבר ה'" על עסקי שמיעה, ו"חזון עובדיה" על עסקי ראייה, מלשון (משלי כ"ב, כ"ט) "חזית איש מהיר במלאכתו" (רבי יהונתן אייבשיץ 'אהבת יונת').

צום שבעה עשר בתמוז

חייבים להתענות בתשעה באב ובי"ז בתמוז (שו"ע תקמט א). מקור התענית בי"ז בתמוז: מהפסוק בזכריה (ח, י"ט): "צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהפוך לששון ושמחה", ואמרו חז"ל צום הרביעי זה י"ז בתמוז שהוא בחודש הרביעי למניין החודשים [שמונים מניסן] (טור תקמ"ט א', משנ"ב שם ס"ק א').

מהות הצום: כדי לעורר הלבבות לפקח על דרכי התשובה, שנשוב ממעשינו הרעים, שאין עיקר הצום אלא התשובה, כמו שמצאנו באנשי נינווה שכתוב (יונה ג', י'): "וירא ה' את מעשיהם",

לאכול בשר ויין, וקטנים שאינם צמים יאכילם לחם ומים ולא יתענגו (משנ"ב תקנ"ס ק"ה).
תחילת הצום: הצום מתחיל מעלות השחר.

חומרות בי"ז בתמוז

בי"ז בתמוז אין נוהגים בחומרות כשל ת"ב, והטעם: לפי שבתחילה שרצו וקיבלו עליהם לצום, לא קיבלו שיהיה כחומר של תשעה באב לפי שאין רוב הציבור יכול לעמוד בגזרה זו (מג"א תק"נ ג' משנ"ב שם ס"ק ב') חוץ מתשעה באב, הואיל והוכפלו בו צרות החורבן ב' פעמים (לבוש תקנ"א ב').

שגם בבית ראשון נחרב בי"ז בתמוז, ומה שנכתב בירמיה שהובקעה בט' - מחמת הצרות טעו בחשבון (הובא במג"א תקמ"ט, ב').
נפק"מ בין התירוץ: האם בעל נפש יחמיר על עצמו לצום גם בט' לתירוץ א': בעל נפש יחמיר על עצמו, לתירוץ ב': אין צריך לצום אפילו משום מידת חסידות (עיין באר היטב תקמ"ט, ג'). הטעם שלא גזרו להתענות גם בט': לפי שאין מטריחים על הציבור יותר מדאי (מג"א תקמ"ט ב' בשם הרמב"ן).
החיוב לצום: הכל חייבים להתענות ארבע צומות הללו (שו"ע תק"נ, א'), וקטנים צריכים להתענות מדין חינוך, וגם לאוכלים (כגון חולה, עוברות ומיניקות שמצטערות הרבה שו"ע שם) אין

על דא ועל הא

**יום אחד כשהלכו ברחוב אמרה לו לפתע רעייתו בהתרגשות:
"הנה הפרמדיק שהציל את חיך, בוא נלך להגיד לו תודה!"
האיש הגיב בתמיהה: "תודה!? הוא זה שצריך להגיד לי
תודה! הרי המשכורת שלו ממומנת מכספי המסים שלי!"**

מגוחך? גם אנו נופלים לעיתים בטעות המטופשת הזו...

מגוחך?

לא כל כך.

זה קורה כל הזמן.

יושב אברך בבית הכנסת, על יד סטנדר או שולחן. מתנווד קדימה ואחורה, מעל ספר חדש או ישן. מוריד שפע אלוקי לעולם, מונע בהבל פיו מחלות, מצמיח בשקידתו ישועות. מילות התורה הנהגות בפיו פותחות נתיבים של שפע כלכלי לכל באי עולם. בזכותו תופחים חשבונות בנק במזרח ובמערב, מניות עולות, השקעות מצליחות ומתברכים חשבונות הבנק...

ובצאתו לעולם, אנשים קצרי ראות, רדודי מחשבה, מצומצמי דעת סבורים כי מחובתו לומר להם תודה.

כמה מגוחך...

כמה מעורר רחמים וחמלה!

ואם גם אנו נופלים בבור הזה לעיתים, אם גם בנו נדבקת לעיתים תפיסה פשטנית כזו ומעוותת - הרי שהרגע הנוכחי הוא המתאים ביותר כדי לפתוח דף חדש!

(הרב פנחס זרביב, 'למעשה', מתוך בטאון 'אשת חיל')

"זה התקף לב", צעקה האישה בטלפון, "תבואו מהר!"
והם אכן באו. ניידת טיפול נמרץ ובתוכה צוות מוכן ומזומן להיאבק על חייו של החולה השרוע על הרצפה בביתו.

לרגעים היה נדמה להם שהם מאבדים אותו, אין נשימה אין דופק, הוא כבר לא כאן - אבל לא. מכת חשמל, ועוד אחת, ובסופו של דבר הדופק חזר. וביללת צופרים פונה החולה לבית החולים לקבל טיפול המשך במצבו המסוכן.

חלפו עברו להם שלושה חודשים, והנה הוא מסתובב במרכז המסחרי עם רעייתו, הולך על רגליו כאחד האדם. אלא שהיא פתאום מתרגשת: "זה הפרמדיק!" היא אומרת מניחה יד על פיה, "זה הוא שעשה לך החייה! בוא, בוא נלך להגיד לו תודה!"

"תודה?" תוהה האיש שחייו אזלו ממנו בעודו על הרצפה, זה ששב לחיים רק בזכות עקשנותו של הפרמדיק שהתעקש על עוד מכת חשמל אחת - "למה שאגיד לו תודה? הוא צריך להגיד לי תודה! המשכורת שלו ממומנת מכספי המסים שלי, הלא כך?"

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

התלבטתי האם לשוב לביתי או להישאר בבית ה"ח לצד רעייתי היולדת. פניתי אל הרבי מקלויזנבורג לבקש את הכרעתו, והוא השיב לי: "שוב לביתך, כי תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים"... לא הצלחתי להבין את דבריו, מה הקשר?

אבל רגע לאחר שנכנסתי הביתה, כבר הבנתי הכל...

שמו של ר' אליהו נחום רושינסקי, אותו הכירו עוד ממאנסי, שם התגורר אביו. התקשרו אליו אפוא לשאול אותו אם יוכלו להגיע אליו לשבת קודש, משפחה בת תשע נפשות.

"בשמחה רבה", השיב האיש, "אשתי שוהה בבית החולים וילדיי פוזרו אצל מכרים שונים, כך שביתי ריקן ויש מקום לכולכם..."

המשפחה על תשע נפשותיה נכנסו לביתו של הרב רושינסקי והלה פתח וסיפר בהתרגשות:

"לפני שעה קצרה נולדה לנו שלישיה בסימן טוב ובמזל טוב. הייתי עם אשתי היולדת בבית החולים והתלבטתי האם לשוב לביתי לשבת קודש או לא. פניתי אל הרבי שלי, הרבי מקלויזנבורג, לבקש את הכרעתו. אמר לי הרבי: 'סור לביתך, כי תולדותיהם של צדיקים הן מעשים טובים'..."

לא הצלחתי להבין את דבריו, מה בין שמיטה להר סיני? מה בין תולדותיהם של צדיקים לבין הכרעתו לסור לביתי? והנה תיכף כשנכנסתי לביתי שמעתי את הטלפון מצלצל ואתם הייתם בעבר השני של הקו... כעת תשובת הרבי ברורה לי כשמש.

(הבינני)

סיפר הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א מעשה שאירע אחד משומעי שיעורו הקבועים.

היה זה לפני ל"ט שנים, באמצע החורף, ערב שבת קודש פרשת בשלח. משפחה אחת בת תשע נפשות היתה צריכה לנסוע ממאנסי ללייקווד לרגל שמחה משפחתית, וכיון שאבי המשפחה לא היה בביתו מפני שעבד לפרנסתו במדינה אחרת, התנדב בחור אחד להסיע את בני המשפחה ברכבו למחוז חפצם...

אולם מה שאירע הוא, שבחור זה לא היה בקי בדרכים, ותעה בדרכו ונסע בדרכים עקלקלות, ובינתיים נקפו השעות וכניסת השבת התקרבה. בהבינם שלא יוכלו להגיע למחוז חפצם עד כניסת השבת, החליטו בני המשפחה לחפש אחר יהודים שיוכלו להתארח אצלם בשבת.

הם עצרו בתחנת הדלק הראשונה שפגשו בדרכם, אך הללו אפילו לא התייחסו אליהם. המשיכו בנסיעתם עד שראו שלט שכתוב עליו 'יוניאון סיטי', שלט המודיע על העיר שבה התגורר הרבי מקלויזנבורג וחסידיו.

עצרו ליד תחנת דלק, ביקשו ספר הטלפונים והחלו לחפש מספרי טלפון של אנשים הגרים בשכונה זו. לפתע נפל מבטם על

על דא ועל הא

הזעקה הזאת לא נתנה לו מנוח. עשרות שנים לאחר מכן הוא עוד היה לומד בהתמדה מופלאה, מכוחה של אותה שאגה

סיפור מופלא ומעורר השראה ששמענו מפיו של ראש ישיבת 'תורת חיים' בבית שמש, הגאון רבי לוי גרוסברד שליט"א

יעקב א. לוסטיגמן

והפלטפורמות השונות של 'דרשו' ואחינו', כל נושא בבמת הפרסום המתאימה לו.

בין הדברים שמענו מפיו של ראש הישיבה שליט"א מעשה נפלא ששמע מהסבא הגדול, וכה היו דבריו (הובאו בקיצור נמרץ בספר 'דעת שרגא' שהגיר"ל כתב מפי סבו הגרצ"ש זצ"ל).

"בעת שסבא למד בגרודנא, אצל גאון ישראל הגר"ש שקאפ זיע"א, הם היו חוזרים הביתה רק בסוף הזמן או בסוף השנה, ובכל

בימים האחרונים זכינו לראיין ראש ישיבת 'תורת חיים' בבית שמש, הגאון רבי לוי גרוסברד שליט"א, שבמשך שעה ארוכה סיפר לנו סיפורי הוד מופלאים שראה ושמע בשנים בהן התגורר במחיצת סבו הגדול הגאון רבי צבי שרגא גרוסברד זצ"ל.

השיחה היתה ארוכה מכפי שתוכל היריעה להכיל אותה בפעם אחת, ובהתאם לכך נחלק אותה בעז"ה בין העלונים

"באחד הימים, נכנס רבי ירוחם בסערה לשיבה, עוד לפני תפילת שחרית הוא דפק על הבימה והחל לדבר בהתלהבות גדולה.

"מקודם הלכתי בדרך מהבית לכאן, לשיבה", אמר רבי ירוחם לתלמידיו, "אני צועד בדרך ורואה את יפי הבריאה. עשב גדל על הארץ, הוא צומח! בין העשבים מצויים פרחים - גם הם צומחים. האילנות צומחים גם הם..."

"כשסבא זצ"ל היה חוזר על דבריו של אותו מתמיד", מספר לנו הגאון רבי לוי גרוסברד שליט"א, "הוא היה שוהה בחלק הזה של הסיפור ולפתע זועק כמו שזעק רבי ירוחם באותו בוקר בישיבת מיר: "הכל צומח!", הוא שאג, "העצים, הפרחים העשבים, כולם צומחים. למה אתם לא צומחים?! למה?!?!...".

"סיפר המתמיד לסבא, כשהזעקה הזאת של רבי ירוחם חדרה לעמקי לבבו, ומאז לא נתנה לו מנוח. הוא כל הזמן רצה לצמות, להתעלות, עשרות שנים לאחר מכן הוא עוד היה לומד בהתמדה מופלאה, מכוחה של אותה שאגה".

פעם היו עוברים דרך עיירה אחת שהרב שלה היה מתמיד עצום מאוד, וסבא היה פונה אליו כדי לדבר עמו בלימוד.

"לימים, אחרי שירד הכורת על יהדות אירופה, ורק אחד מעיר ושניים ממשפחה היו לפליטה, שמע סבא שאותו מתמיד גדול ניצל גם הוא, וכי הוא מתגורר בארה"ב ומכהן ברבנות בקהילה אחת באמריקה.

"באחד מביקוריו של סבא זצ"ל בארה"ב, לרגל שליחותו הציבורית בנושא החינוך העצמאי ושאר ענייני הציבור בהם עסק, הוא בא לבקר את אותו המתמיד המופלא שכמובן המשיך בהתמדתו העצומה גם אחרי השואה, ובכל מקום אליו הלך היו עיניו שקועות בגמרא הקדושה.

"בהזדמנות זו, ביקש סבא לנצל את ההיכרות הוותיקה שהיתה ביניהם, ולשאול את אותו רב, מהיכן הוא לוקח את הכח וכיצד זכה להגיע לידי התמדה גדולה כל כך.

"השיב לו אותו מתמיד כדברים האלה: "בצעירותי למדתי בישיבה במיר, שם קניתי דעת מפיו של הגאון רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל.

יהלומים מגדולי ישראל

בילדותו היה מתפלל לפעמים עם הגאון האדיר רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, ומפעם לפעם היה אביו מבקש מרבי אברהם שיבחן אותו על לימודו. ואכן היה ר' אברהם בוחן אותו, אלא שהיתה לו 'קפידא' מיוחדת...

התנא החולק? "... ובכך היה מציל אותו מלבוא לידי בזיון. ואמר אותו מחנך, שכל כך נחרטו הדברים על לוח ליבו, שעד עצם היום הזה אף הוא מחזיק במנהג זה לשאול את תלמידיו רק בדבר שיש בו חילוקי שיטות ודעות.

ומילתא אגב אורחא קמ"ל, הדרכה טובה להורים ומחנכים, שידעו כי הכל תלוי בידם לטוב או למוטב - כל הנהגה טובה שהם נוהגים בה נחקקת בנפשות התלמידים, עד שגם כי יזקינו לא יסורו מהם... וח"ו להיפך, ותן לחכם ויחכם עוד.

(באר הפרשה)

שח הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א:

שמעתי דבר נפלא מהמחנך הדגול הרי"מ שווארץ שליט"א מב"ב. בילדותו היה מתפלל לפעמים עם הגאון האדיר רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, ומפעם לפעם היה אביו מבקש מרבי אברהם שיבחן אותו על מה שלמד בת"ת.

ואכן היה ר' אברהם מעמידו בכור המבחן, אלא שהיתה לו 'קפידא' - לשאול את הילד רק בדבר שיש בו מחלוקת בגמרא, כדי שלעולם לא יענה בטעות תשובה שאינה נכונה לגמרי. וכך אם לא היה יודע את הדין על בוריו והיה אומר לדוגמא 'מותר', מיד היה רבי אברהם אומר לו: אכן, זה לפי תנא פלוני, ומהי שיטת

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

רבי גרשון הרהר מעט, פנה אל האברך ואמר: "אני יוצא כעת מהחדר ומשאיר לך על השולחן דף ועט. שב ותתבונן עם עצמך כמה דקות, וכתוב את המעלות הטובות שכן יש לך. תיכף אשוב..."

Yaakov Cohen/Flash90

מיהו 'אדם גדול'?

רבי גרשון יצא מהחדר. האברך ישב וכתב. כששב רבי גרשון ועיין ברשימה הכתובה אורו עיניו, וקרא בהתרגשות: "נו, הרי לפי מצבך אתה עושה את המוטל עליך... אם כן הינך 'אדם גדול!'".

"מאי משמע 'אדם גדול'?", הוסיף רבי גרשון ואמר: "מרן הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל אמר פעם - איזהו אדם גדול? אולי רק מי שלומד שמונה עשרה שעות ביום? או רק מי שחי בפרישות מופלגת, או שהציבור מחזיקים ממנו כאחד מגדולי הדור, הוא אדם גדול? - לא ולא! לא רק הם נחשבים גדולים, אלא אדם גדול הוא מי שאין בו פגם בדרכיו והנהגותיו! אדם גדול הוא מי שעושה את המוטל עליו בכל זמן לפי מצבו ויכולותיו! גם אברך צעיר יכול להיות אדם גדול!..."

('פרפרת')

לפני שנים אחדות נכנס אברך יקר לחדרו של מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שליט"א ופרץ בבכי מר. היה ניכר עליו כי דבר מה מעיק עליו כבר תקופה ארוכה. כאן, במעונו של זקן ראשי הישיבות, בפני הלב הגדול, לב כל ישראל, הוא מצא לנכון לפרוק את כאבו.

לדבריו, הוא חש כי אינו מתקדם ברוחניות כפי שהיה מצפה מעצמו; הלימוד הולך בעצלתיים, התפילה אינה משהו, ובהתאם לכך גם מעמדו החברתי ככולל אינו בכי טוב, בינוני ומטה. "באופן כללי הכל הולך קשה" - סיכם את מצבו.

רבי גרשון הרהר מעט, פנה אל האברך ואמר: "ראה, אני יוצא כעת מהחדר ומשאיר לך על השולחן דף ועט. שב ליד השולחן ותתבונן עם עצמך כמה דקות, וכתוב את המעלות הטובות שכן מצויות אצלך. תיכף אשוב".

י"ז בתמוז

"ילדים", הוא אמר בקול שבור, "אני צריך ללכת עכשיו, אחזור לבקר אתכם". הם החלו לבכות. "אבא! אל תלך"... עמדנו שם כשדמעות על לחיינו. נפנוף פרידה אחרון, עוד נשיקה באוויר, והוא הסתובב והלך בלי לפנות לאחור. והילדים המשיכו לבכות...

"להרגיש את צערו של אבא" | הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

מחכות לי, הן רק מחכות לכסף. אני לא מגיע ולא שולח להן כסף". אומר מרן החפץ חיים זצ"ל: הרבה מחכים למשיח כדי שהם יקבלו ישועות במה שהם צריכים, אבל אם כולנו היינו מחכים למשיח כדי שיבנה בית המקדש, להקריב קרבנות ולראות את השכינה, היינו יכולים לזכות לכך".

דבר אחד ברור.

הקב"ה אוהב אותנו אהבה ללא מיצרים. אין מישהו בכל היקום שרוצה בטובתנו יותר ממנו יתברך. הקב"ה מרכיב כאן עוד חלק בפאזל הגלות, וכשהפאזל יושלם, נקווה מאד שעוד היום, נגלה את התמונה המושלמת. אסון חורבן המקדש וגלות

קראתי פעם עלון בשם 'מתיקות ההלכה', משיעוריו ושיחותיו של הגרי"א דינר שליט"א, שם נכתב כך: "המשגיח דשיבת 'אורחות תורה' הגר"ח"י מיישקובסקי שליט"א סיפר על יהודי שהיו לו הרבה בנות לחתן. נסע האב למרחקים כדי להרוויח כסף. לאחר עשר שנים קנה כרטיס טיסה לחזור למשפחתו עם כל הכסף שהרוויח במשך השנים האלו.

בדרך לשדה התעופה פגש ידיד שהתגורר בשכונתו. הידיד סיפר לו שלא מזמן היה בשכונה ובמקרה עבר במכולת ושמע את בנותיו שאמרו שהאבא נסע לחו"ל להרוויח כסף עבור החתונה שלהן, והוסיפו בחיך: "מצידנו, שאבא ישאר שם. רק שישלח לנו את הכסף..."

באותו הרגע קרע האבא את כרטיס הטיסה ואמר: "הן לא

קראתי לא מזמן בבטאון ישיבת 'אש התורה' תיאור מצמרר של עובדת סוציאלית, המתארת כיצד אב נפרד מילדיו. האב לא הצליח לגדל את ילדיו לבדו והוא נאלץ למסור אותם למשפחת אומנה. הנה קטע מהמאמר:

"...האב חיך כשראה את שרי כורעת ומשוחחת עם הבנים, הקשיב כשהיא אמרה כמה שהיא והמשפחה שלה שמחו כששמעו שהם יבואו לגור איתם. אבל הבנים לא חייכו. הם נמלטו אל אביהם. האבא הושיב אותם עליו לכמה דקות, ואז נעמד.

'יותר טוב שאני אלך', הוא אמר בסרבול. הוא ניסה להוריד את הבנים מברכיו, אבל הם נצמדו אליו חזק יותר. הוא הלך לדלת, והם נאחזו בו בכל כוחם. הוא עבר דרך הגינה ונעצר בשער.

'בנים', הוא אמר בקול שבור, 'אני צריך ללכת עכשיו. אבל אני אחזור לבקר אתכם. יהיה לכם טוב כאן'.

האבא נופף להם בפעם האחרונה, שלח עוד נשיקה באוויר, ואז הסתובב והלך. הוא לא פנה לאחור.

הבנים התחילו לבכות והמשיכו להחזיק אותו. שרי ואני באנו לעזרתו. הוא ניתק את הבנים מרגליו, הושיט ילד לכל אחת מאיתנו, ואז חמק מבעד לשער. שרי נעלה את השער. הבנים היו היסטריים, צרחו, טלטלו את הסורגים, ניסו לטפס על השער.

'אבא, אבא!' הם צעקו. 'אל תלך!'. עמדנו שם כשדמעות זולגות על לחיינו. האבא נופף להם בפעם האחרונה, שלח עוד נשיקה באוויר, ואז הסתובב והלך. הוא לא פנה לאחור. הוא נכנס למכוניתו, ונסע. והבנים המשיכו לבכות..."

הקב"ה יודע שטוב לנו, לכלל ישראל, להיות כאן בגלות המרה.

אבל אנחנו רוצים את "הכסף שלו", את ה"הטבות" הנלוות לבני ירושלים והמקדש. את השקט והשלווה המצופים, מניעת שעבוד המלכויות והפסקת כל הצרות הגשמיות. אך מה עם כאב אמיתי וחד, מתבקש כל כך, על האבא שנאלץ, כביכול, להיפרד מילדיו אהוביו ולהפסיק בינם לבניו במחיצה של ברזל? כמה אכפת לנו מצערו של אבא, שהתרחק מאיתנו?

וכן, אנו מסוגלים, אם רק נרצה באמת, להשתתף באמת בצער הנורא של אבינו שבשמים.

ישראל החל בגלות בבל ופרס, יון ואדום, וכעת אנו שרויים בגלות ישמעאל, יחד עם שהותנו בגלות ארצות המערב, השולטות עלינו. וכן, בעשרות השנים האחרונות אנו מצויים גם בגלות בין יהודים. אך אנחנו לא שייכים לתקופה קצרה. המאורעות הקשים אינם מאורעות חד-פעמיים. אנחנו, אבותינו, ואבות אבותינו הינם תמונה אחת מאלבום התמונות של הגלות. כל המאורעות שסביבנו הינם חוליה אחת בשרשרת הגלות, כשהקב"ה אוזר בשרשרת ומוסיף בה חוליה אחר חוליה, עד לסופה הטוב.

כשאבא דאג מההפצצות של נאצר, כשסבא השאיר משפחתו באושוויץ, כשסבא של סבא של סבא גורש מספרד וגם כשאנחנו נמצאים תחת מעטה מסכות, הכל כלול במילה אחת - גלות!

אנחנו לא לבד בגלות המרה הזו. אנחנו חלק בלתי נפרד מעם ישראל, עם הנצח. ואנו ממלאים תפקיד כחלק מפסיפס המאיר את עמנו המפואר. תפקיד אותו ייעד לנו הבורא, אב הרחמן.

כולנו, אנו ובנינו, אבותינו ואבות אבותיהם, משתייכים לשרשרת אחת ארוכה, שמחליפה גוונים וצבעים, שמות וכינויים, אך בעצם כולנו, כמעט אלפיים שנה, סובלים בעוון הגלות, וכולנו, בעזרת ה', נשמח בקרוב יחדיו עם סיום הגלות וביאת משיח צדקנו.

אך בשביל זה עלינו להרגיש את צערו הגדול של אבינו מלכנו. כשאבא כה טורח ואוסף פרוטה לפרוטה לבנותיו, הוא לא רוצה שרק נרצה את הכסף שלו - הוא רוצה שנרצה אותו עצמו, שנכיר באמת בצער הנוראי שלו, על הריחוק, על מיעוט כבודו הגדול, על השכינה שנמצאת בגלות המרה הזאת כמעט אלפיים שנה.

"שמעתי בת קול שמנהמת כיונה ואומרת: אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות. ואמר לי: חיך וחיי ראשך, לא שעה זו בלבד אומרת כך, אלא בכל יום ויום שלש פעמים אומרת כך, ולא זו בלבד, אלא בשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין יהא שמיה הגדול מבורך, הקדוש ברוך הוא מנענע ראשו ואומר: אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו, כך מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם" (ברכות ג, א).

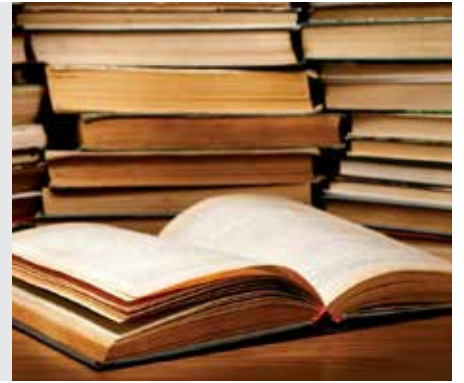
להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

מי ששואל על רב פלוני האם אפשר לסמוך על פסקי הוראותיו - האם מותר לענות לו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

ראוי לחלוק על הוראת מורה הוראה שפסק להקל בדבר מסוים באיסור דרבנן, לפי שכבוד תלמיד חכם הוא עשה מהתורה, ואיסור זה שהקל בו הוא דרבנן, ויש לחוש לבזיון תלמיד חכם שיש בזה חילול ה' וחילול כבוד התורה [ובדעת תורה שם אחר שהביא דבר המהרי"א סיים: ומזה תוכחה מגולה על זלזול הורים ומורים כיוצא בזה].

ומי ששואל על רב פלוני האם אפשר לסמוך על פסקי הוראותיו [וידע הנשאל שרב זה אינו תלמיד חכם וירא שמים], דעת החזו"א (מעשה איש ח"ג עמוד רא) שמותר לומר זאת ואין בכך משום לשון הרע, וכמי ששואל אצל איזה סנדלר כדאי ללכת לתקן נעליים, ואומרים לו: לך לסנדלר פלוני, כי הסנדלר ששאלת עליו לא מתקן טוב, שאין זה לשון הרע, שהרי צריך לדעת למי ללכת לתקן. וכן כתב באגרותיו (ח"ב אגרת קלג), והוסיף שמ"מ צריך לזה זהירות יתירה ופן ישנה הדבר בקוצו של יו"ד ונמצא מוציא שם רע על תלמיד חכם. ואכן, במעשה איש (ח"ו עמוד כו) מובא שאחד ממקורביו אמר על איזה רב בעיר שאינו מבין את עניני המקוה כשמסבירים לו, ואמר החזו"א: "לשון הרע". וכשחזר והזכיר זאת בהמשך השיחה, חזר ואמר החזו"א: "כבר אמרתי שזה לשון הרע". ויש לציין שצריך גם את כל גדרי ותנאי הלכות סיפור לשון הרע לתועלת המבוארים לקמן (לשון הרע כלל י סע' ב, ורכילות כלל ט סע' ב).

בסעיפים הנלמדים היום (כלל ה' סעיפים א-ב-ג) מאריך ה'חפץ חיים' בדוגמאות לדיבורי לשון הרע אסורים שהמכשול בהם נפוץ משום חוסר ידיעה - דיבורים של שלילת מעלות הזולת, כגון שאינו חכם וכדומה. ב'ביאורים ומוספים' מביאים כי הסיבה שרבים טועים בזה וסוברים שאין בכך גנות היא, משום שאדם חסר כישרון או חכמה אין זה באמת גנות עבורו, כי הרי כך נולד, ואדרבא, אם ימלא תפקידו כפי שחננו ה' יתברך, שווה הוא בדרגתו לכל אדם שניחון בכישורים מרובים. כנגד הנחה מוטעית זו כותב כאן ה'חפץ חיים', שהדבר אסור משום לשון הרע, משום שלמעשה על ידי דיבורים אלו יורד ערכו של הזולת בעיני השומעים, וכן עלול להיגרם לו נזק שלא כדין, וכפי שהוא מפרט - נזק בשידוכים או בפרנסה ועוד.

אחת הדוגמאות שמביא ה'חפץ חיים' היא שאומר על תלמיד חכם שאינו חכם כל-כך בתורה, וכגון שאינו יודע כל כך לפסוק הלכות וכו', שבה הוא ממעט את כבודו לגמרי (ויש בזה גם ביזיון ת"ח) ויורד למחייתו. ב'ביאורים ומוספים' מביאים בענין זה מה שכתב ב'דעת תורה' (פתיחה להלכות טרפות אות מא), שאם מורה הוראה הורה להקל, ורוצה אחר לחלוק עליו ולהורות שלא כדבריו, שקול כבוד התורה של המורה הוראה הראשון כהפסד מרובה, ולכך במקום שמקילים בהפסד מרובה, יש להקל גם כאן. עוד הביא משו"ת מהרי"א (ח"ב סימן קטו) שאין

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם ילד צריך לצום בשלושת הצומות האחרונים שלפני ה'בר מצוה'?

ולאחר גיל זה, חייבים אף הנערים החלשים לצום במשך כל היום. ויש שנהגו שילדים צמים בשלושת הצומות האחרונים שלפני ה'בר מצוה', אך יש מהפוסקים שכתבו כי אין למנהג זה מקור ולא תוקף של מנהג, ואף מי שנהגו כך בבית אבותיו, אינו מחויב לצום.

[שו"ע תרטז, ב, ומשנ"ב ד וט; ביאורים ומוספים דרשו, 18]

ילדים בריאים מגיל תשע ומעלה, וילדים חלשים מגיל עשר ומעלה, חייבים ביום הכיפורים ב'תענית שעות', דהיינו, שיש לאחר את זמן אכילתם ביום באיחור ניכר. ובזמן חכמינו ז"ל, חייבו את הילדים מגיל אחת עשרה ומעלה לצום כל היום, אך בזמננו הגוף חלש יותר, ואין מחייבים את הילדים להתענות עד שיגיעו לגיל שתים עשרה - לבת, ולגיל שלוש עשרה - לבן.

האם מותר לילדים לנעול נעליים ביום הכיפורים?

ובנוגע לרחיצה ולסיכה, וכן בנוגע לנעילת נעלי עור - יש להחמיר אף לילדים ולתינוקות, כל עוד אינן נצרכות לבריאותם. ויש מפוסקי זמננו שכתב שנעילת נעלי עור נחשבת בזמננו כנצרכת לבריאות הילד, משום שאין אנו הולכים יחפים; ורבים חולקים על כך.

[שו"ע תרטז, א-ב, ומשנ"ב א-ג; ביאורים ומוספים דרשו, 6 ו22]

ילדים מתחת לגיל תשע פטורים מלצום ביום הכיפורים, ומותר אף להאכילם ולהשקותם; ויש למונעם מלצום אף אם רצונם בכך. במקומות רבים ישנו מנהג למנוע מאכל ומשקה אף מילדים קטנים במשך הלילה של יום כיפור, אולם אם הילד רעב וצמא מאוד מותר לו לאכול ולשתות, ואם הוא מבקש דבר מאכל או משקה יש להענות לבקשתו.

על מי מוטלת חובת החינוך למצוות של ילד שאביו נפטר?

ועל בית הדין. ועוד נחלקו הפוסקים, בנוגע למניעת ילד שהגיע לגיל 'חינוך' מעשיית איסור, אם היא מוטלת על כל אדם; ויש להחמיר כשמדובר באיסור דאורייתא. ולהאכיל ילד במאכל אסור, או להחטיאו בידים בעבירה אחרת - אסור לכל הדעות, לכל אדם.

[שו"ע תרטז, ב, ומשנ"ב ב רה; ביאורים ומוספים דרשו, 7 ו12]

חובת חינוך הילדים לקיום מצוות עשה מוטלת על האב, בכל מצוה מגיל 'חינוך' המתאים לה, ומוטל עליו גם להפריש את ילדיו מעשיית מעשה איסור החל מהגיל בו הם מבינים שעשיית מעשה פלוני, או אכילת מאכל פלוני, אסורה. ונחלקו הפוסקים אם חובת החינוך מוטלת גם על האם. וכשהאב אינו בחיים - יש אומרים שחובת החינוך מוטלת על האם

* במקרים מסוימים, מותר לנעול נעלי עור ביום הכיפורים. ונחלקו הפוסקים אם ההיתר קיים גם בזמננו, כאשר ניתן לנעול נעליים העשויות מחומרים סינטטיים.
* הפוסקים נחלקו בנוגע לנעלי עור האסורות בנעילה ביום הכיפורים, אם דינן ביום זה כ'כלי שמלאכתו לאיסור', שמותר לטלטלו רק לצורך שימוש בגופו, או במקומו.
* בספר משלי נאמר: "בְּחֶסֶד וְאֶמֶת יִכָּפֵר עֲוֹן", ופירשו חכמינו ז"ל, שעשיית חסד, ולימוד התורה, שנקראת 'אמת', מכפרים על העוונות.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כמה ימים אחר הלידה ניתן לערוך 'פדיון הבן'?

פי שתי ההגדרות, דהיינו, ביום השלושים ואחד ללידה, ולאחר שחלף משך 'חודש לבנה' מהלידה. ולכן, לדוגמה, אם הבכור נולד בסמוך לשקיעת החמה בשעה 7:00 בערב, לא ניתן לפדותו ביום השלושים ואחד ללידה עד קרוב לשעה שמונה בבוקר, משום שרק אז חולף משך חודש לבנה מהלידה.

[משנ"ב תקסח, כ, ושעה"צ כד; בהרחבה]

במצות פדיון הבן, נאמר בתורה: "וּפְדוּיָו מִבֶּן חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה". חודש זה, הוא חודש של 'שנת לבנה', שאורכו 29 ימים, 12 שעות, 44 דקות, וכשלוש שניות. מאידך, 'חודש' בהגדרתו בכל מקום בתורה, הוא שלושים יום; ולפי הגדרה זו, יש לפדות את הבן החל מתחילת היום השלושים ואחד ללידה, ללא התחשבות בשעת הלידה. ולמעשה, אין לפדות את הבכור אלא לאחר שחלף חודש על

הלוח היומי

י"ז בתמוז | רבי יעקב יוסף ב"ר יצחק אייזיק הרמן זצ"ל

יארצייט:

ה' אלפים ק"ט: רבנו יהודה ב"ר אשר זצ"ל בנו הרביעי של הרא"ש בעל שו"ת 'זכרון יהודה' תקט"ז: רבי יצחק ב"ר יהודה הכהן רפפורט זצ"ל בעל 'בתי כהונה' תרמ"ז: רבי חיים צבי ב"ר דוד יהודה מנהיימר זצ"ל ראב"ד אונגוואר בעל 'עין הבדולח' תרפ"ט: רבי חנוך העניך ב"ר אלעזר זצ"ל מסאסוב לונדון תרצ"ב: רבי מרדכי יהודה לייב ב"ר נפתלי הירץ ווינקלר זצ"ל ממאד בעל 'לבושי מרדכי' תשכ"ז: רבי יעקב יוסף ב"ר יצחק אייזיק הרמן זצ"ל

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הנה אירעו לאבותינו ה' דברים קשים ביום זה... ויתאבל על חילול ה' ועל חילול התורה שנעשה על ידי קלקול מעשינו הרעים, ולא יהיה תעניתו כמצות אנשים מלומדה, ויתעורר להתענות ולשוב אל אלקיו בכל לבו ובכל נפשו.
(סדר היום - ענין י"ז בתמוז)

נשתדל להצטער על חילול ה' ועל חילול התורה שנעשה ביום זה, ונשוב אל ה' בכל לבנו, ובכך נזרי את הגאולה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il